

24-ТИ НАЦИОНАЛЕН КУКЛЕНО-ТЕАТРАЛЕН ФЕСТИВАЛ

• МИХАИЛ ЛЪКАТНИК •

Под патронажа на Община Ямбол

Брой 2 - 23 април 2025

Днес на фестивала:

Представяне на журито на конкурса
Стр. 2

Творчески портрет на Проф. д. н. Дойчина Синигерска
Стр. 3

Мечо Пух
В конкурсната програма
Държавен куклен театър - Пловдив
Стр. 6-7

Приказен веселопед
Театър „Мале-мале“ - София
Стр. 10

Глупавият Ханс
В конкурсната програма
Общински куклен театър - Благоевград
Стр. 4-5

Алиса в страната на чудесата
Батумски куклен и младежки професионален държавен театър - Батуми, Грузия
Стр. 8-9

Джаф и пустинята
Куклен театър „Дедоран“ - Хасково
Стр. 11

Представяне: журито на конкурса

Богдана Костуркова завършва театрознание във ВИТИЗ „Кръстьо Сарафов“ в класа на проф. Любомир Тенев. Работи като експерт в Министерство на културата от 1984 г. до 1992 г. Драматург в Театър 199 до 1996 г. Заместник-директор „Творчески въпроси“ в МГТ „Зад канала“ от 1997 г. до 2006 г. Драматург в театър „София“ от 2006 г. до 2017 г. От 2018 г. е драматург в ДСТ „Алеко Константинов“. Води театрална рубрика в Българското национално радио, програма „Христо Ботев“. Селекционер на редица театрални фестивали, член на театрални журита на фестивали и конкурси за съвременни пиеси.

Ина Божидарова завършва „Българска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“, специализира „Театрознание“ в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, през 1997 г. участва в курс по драматургия в „Роял Корт театър“ в Лондон, Великобритания. Защишава докторска степен в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ през 2009 г., която е отпечатана през 2010 г. под заглавие „Драматургичната адаптация“, отличена с награда „ИКАР“ за критически текст. Хоноруван преподавател е в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ към катедра „Театрознание и театрален мениджмънт“ и към Магистърска програма.

Марина Юдже е режисьор на Театър „Темпо“, актриса и кукловод. Театър „Темпо“, който е спечелил много национални и международни награди, има 45 постановки за деца, младежи и възрастни в репертоара си. Марина Юдже играе в повечето от тези спектакли. В същото време тя е сред основателите на KUKSADER (Асоциацията на сценичните и перформативни изкуства Карагьоз), член на управителния съвет на Театрален кооператив Анкара и турския клон на АССИТЕЖ. Освен това Марина Юдже е режисьор и председател на селекционния комитет на Международния куклен фестивал в Анкара.

Почит и вдъхновение: творчески портрет на проф. д. н. Дойчина Синигерска

Благодарности, усмивки и топли аплодисменти изпълниха залата на Община Тунджа по време на специалната среща с проф. д.н. Дойчина Синигерска – едно от най-ярките и обичани имена в българския куклен театър. Събитието, част от програмата на фестивала, бе посветено на нейния творчески път и безспорен принос към сценичното изкуство.

Както споделиха участниците в залата: „Няма човек от театралната гилдия, който да не я познава. А ако случайно има такъв – то със сигурност е чувал името ѝ.“

Срещата бе открита от директорката на ДКТ „Георги Митев“ – Ямбол г-жа Елена Дойчева, а актьорът Ангел Попов очерта значението на проф. Синигерска както за българския, така и за международния куклен театър. Последва вдъхновяващо представяне на нейната богата творческа биография, подготвено от проф. Славчо Маленов – книги, изследващи историята и теорията на кукления театър, десетки спектакли, награди, студенти, заредени с посока и смисъл.

Специален гост на събитието беше проф. д-р Катерина Илкова, която сподели колко дълбоко влияние е оказала проф. Синигерска както върху творческата, така и върху житейската ѝ посока. С лични истории, трогателни спомени и неподправена емоция тя нарисувва портрет не просто на преподавател, а на ментор, майка и духовен водач.

Последваха думи на благодарност от още ученици на проф. Синигерска, сред които Съби Събев и Тинка Николова, които с обич говориха за нейния подход, отдаденост и вдъхновение, което ги е формирало като творци и личности.

Събитието завърши с бурни аплодисменти и искрена признателност – не само към личността на проф. Синигерска, но и към цялата ѝ мисия да вдъхновява поколения артисти. С творчески плам и неподражаема отдаденост, тя остава не просто учител, а жива легенда на кукления театър. А както стана ясно от разказите на нейните ученици – делото ѝ ще продължи да живее на сцената, в сърцата и в ръцете на следващите кукловоди.

от

Мария Ибришимова

Г лупавият Ханс

Общински куклен театър –
Благоевград

В конкурсната програма

По „Птицата Кондор“ на Братя
Грим

Драматизация и режисура:

Ирослав Петков

Сценография:

Мария Ибришимова

Музика: Румен Куртев

Участват: Наталия Петкова,
Александър Станковски

Всеки е опитвал да хитрува поне веднъж в живота си, смятайки, че пресметливостта му може да го изведе напред в дадена ситуация. „Глупавият Ханс“ на Общински куклен театър Благоевград показва на малки и големи зрители защо този начин на мислене далеч не е най-печелившият.

Режисьорът Ирослав Петков превръща историята на Братя Грим в лишена от дидактика притча за честността, която двамата актьори Наталия Петкова и Александър Станковски изпълват с много въображение и физически трансформации. В същинския дух на разказвачи на истории те променят калейдоскопа с персонажите си с помощта на шапки – който от двамата носи короната е царят, върху когото е цилиндърът пък е ексцентричният стопанин, шлемът индикира стражаря и пр., като шапката изменя пластиката и движенческия характер в многообразието от герои. Изразните

средства включват още и шепа импровизирани и естрадни кукли, маски и обиграни декори. Практичната сценография от няколко къщички на подвижни постаменти и една царствена кула в средата в повечето случаи подлежи на трансформации, които улесняват сценичния разказ. По този начин уличният фенер се превръща в копието и шлема на стражаря; заобленият детайл от върха на една от къщурките е обигран както като далекоглед, така и като мегафон; изградените от дървени лъжици перки на мелницата са преобразени във витлото на сухоземна лодка; а кой да подозира, че сламеният покрив на една от къщичките може да побере и скрие стадо от стотина зайчета? Ето по такъв начин е илюстрирана поучителната история на Ханс.

>> продължава на следващата страница

>>

Той печели ръката на царската дъщеря след множество прекеждия, спазвайки и придържайки се единствено към честните си намерения, които му осигуряват успеха. В добрата традиция на вълшебната приказка, а и на кукления театър, всичко е извършено до три пъти – Ханс е третият, най-малък брат от семейството, който се бори за ръката на принцесата, той получава три невъзможни за изпълнение задачи от царя, а впоследствие среща и трима странници, на които намира начин да помогне. Неговата тайна за успех? – загърбането на всички опити за измама и лъжа, заради което останалите го смятат за глупав. Ала нищо не е по-силно от истината и чистосърдечността, която даже владетелят на царството пренебрегва за лични изгоди – в крайна сметка дори той бива застигнат от последствията, което е още един начин да се изведе поуката на спектакъла „Каквото си посееш, такова ще пожънеш“. Така прямотата на Ханс му спечелва не само царската дъщеря, но и множество скъпоценности и дарове по пътя.

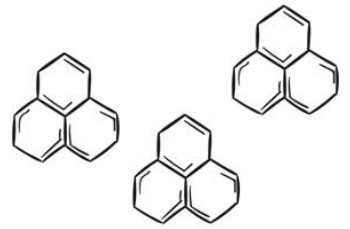
В крайна сметка всичко е добре, когато завършва добре, а ориста, която е и своеобразната мантра на спектакъла спокойно може да прозвучи и тук – „Така да бъде и така да остане!“ Дзънн!

от
Благовест Асенов

Мечо Пух

Държавен куклен театър
– Пловдив

В конкурсната програма

Драматизация и режисура:

Анна-Валерия Гостанян

Сценография: Наталия Гочева

Кукли: Наталия Гочева

Музика: Пламен Петков

Участват: Стайко Стайков,
Калина Вълчева, Димитър
Николов - Шаблата, Велизар
Евтимов

Остър звук бележи началото на поредния работен ден. Съчлененият механизъм от жълти макари се задейства, а в своеобразната фабрика за мед се появяват трима изтерзани работници. Конвейерът не чака никого и за беда на работещите все побезпardonно забързва продукцията на стотици гърненца с пчелното удоволствие. С маршова стъпка невротичният началник бълва строги команди с авторитарен тон. Няма и помен от идиличното спокойствие и хармония на Голямата гора... Не и докато едно посивяло мече не изпадне от голямата каца с мед само за да доведе до пълното унищожение на машината в невинния си опит да си близне още една медена капка.

Драматизацията на Анна-Валерия Гостанян не само умело подбира и адаптира за сцена едни от най-любимите глави на детската история от Алън Милн за плюшеното

мече с много малко ум. Тя съумява да обедини сценичния разказ в концептуална рамка, която говори едновременно на няколко поколения с еднаква тъждественост и сила. Нейният Кристофър Робин отдавна е пораснал, още повече – той е сериозният началник на производството, който е дотолкова ангажиран с работата си, че е забравил не само скъпите си приятели от детството, ами и простичките удоволствия, които животът поднася. Мечо Пух, макар и вехт и износен, се появява отново четиридесет години след порастването на собственика си, за да сложи край на това. С помощта на ретроспекцията плюшеното мече напомня на остарелия Кристофър за най-прекрасните им следобеди, в които малкото момче е успявало с лекота да реши проблемите на играчките си.

>> продължава на следващата страница

Тук се открива и един от впечатляващите аспекти на представлението – споменът е визуализиран пред очите на зрителите, докато старият Кристофър и овехтялото мече също влизат в ролята на наблюдаващи. Така на сцената едновременно съжителстват минало и сегашно време, в което са разгърнати и меденосладките режисьорски решения, също дело на Гостанян. Прелестните естрадни кукли наподобяват трогателни играчки, с чиито симпатични етюди актьорският състав подплатява абсурдните ситуации, в които се заплитат наивните животни в Голямата гора. Зрителите стават свидетели на лакомия полет до пчелния кошер на Мечо Пух с помощта на балончето на страхливия Прасчо; гостуването на мечето и инцидентното му заклещване в дупката на саможивия Зайо, както и издирването на опашката на винаги тъжния Йори, в което с мъдростта си се включва дори Бухала. Основната идея на постановката е, че Кристофър така и не се е сбогувал с приятелите си последния път, когато ги е оставил завинаги. След редица откази и колебание мъжът най-после се съгласява да поправи тази грешка. Срещата при моста на Гората съдържа красноречивия епизод, в който малката кукла Кристофър помахва за довиждане на порасналата си проекция, защото трябва да тръгва/да порасне, и на фона на сбогуването с играчките това се превръща в един от категоричните емоционални акценти на спектакъла.

В крайна сметка началникът Кристофър проявява човещина към работниците си и макар привидно да се разделя с плюшеното си мече, то не е без натрупани уютни и сладки спомени и чувства, по същия начин по който Пух трупа гърненцата си с мед: „Колкото повече – толкова повече!”

от
Благовест Асенов

Батумски куклен и младежки професионален държавен театър - Батуми, Грузия

Автор: Луис Карол

Постановка: Иракли Киквадзе

Сценография: Георги Гогитидзе

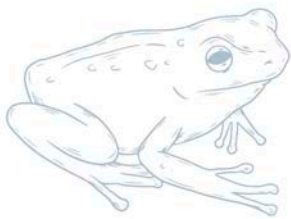
Кукли: Георги Гогитидзе

Композитор: Сандро Николадзе

Помощник директор:

Нана Толордава

Участват: Саломе Цагурия, Вано Маглакелидзе, Александре Габаидзе, Миндия Чокхарадзе, Сопио Цинцадзе, Леван Мидилиши

Алиса в страната на чудесата

Всички сме чували за момиченцето Алиса, което попада в един необятен свят, изпълнен с говорещи зайци, усмихнати котки, чаени партита и чудати герои. Свят, в който логиката няма власт, а въображението е закон.

Историята на Луис Карол не само вълнува читателите в оригиналната си форма, но и оживява отново и отново на сцена по целия свят – включително и в една изненадваща съвременна интерпретация от Грузия. Батумският куклен и младежки професионален държавен театър представи своята „Алиса в страната на чудесата“ в модерен визуален ключ, в който главната героиня е японска тийнейджърка, комуникираща с изкуствен интелект.

Още в самото начало сценографията загатва фантастичния елемент – голяма, мистериозна кутия с кръгла дупка в средата. Именно в

нея по-късно попада и самата Алиса, която изглежда сякаш излязла от аниме – в ученическа униформа и със сини коси. Своята връзка с виртуалната реалност тя осъществява чрез специални очила, а истинският свят ѝ се струва сив и скучен. Така от технологичния мета свят тя се пренася в приказната реалност на Карол, търсейки път назад към детството си.

Актрисата има своя двойничка кукла, която преминава през срещи с емблематични герои – Белият заек, който вечно бърза, Шапкарят, картите и безмилостната Червена кралица. Сред тях се появява и мистериозен самурай, напomniaщ на духовен водач. Именно той ѝ помага да осъзнае, че проблемът, който я държи в капана на илюзията, се крие вътре в нея. За съжаление този драматургичен завой остана неясен за част от публиката поради езиковата бариера – спектакълът се игра на грузински, а субтитри липсваха.

>> продължава на следващата страница

Независимо от това, визуалната среда бе силно въздействаща и допринесе за магичната атмосфера на представлението. Разнообразни видове кукли – всяка със своя характер и визия – създаваха впечатляваща сценична палитра. Сред тях несъмнено се открие Чешърският котарак със своя мащабен образ – огромна синя глава, дълга опашка и широка, закачлива усмивка. Визията му напомняше тази от филмовата адаптация на Тим Бъртън от 2010 година.

Музиката, с отчетливо японско звучене, допълваше цялостната естетика, а мистериозната кутия на сцената постоянно променяше формата и функцията си – от портал към друго измерение до параван за театър на сенките, маса за чаено парти и игрище на кралицата.

Цветен, визуално модерен и концептуално любопитен – спектакълът на режисьора Иракли Киквадзе изненада ямболската публика с една различна Алиса, която ни покани да прекрачим прага между реалност и въображение – и да се изгубим с удоволствие в чудесата.

от

Мария Ибришимова

Приказен веселопед

Куклен театър „Мале-мале“
- София

Улично куклено
представление по идея на
Мария Джойкева-Денева и
Петромил Денев

Драматургична адаптация:
Мария Джойкева-Денева и
Петромил Денев
Режисьор: Петромил Денев
Сценография:
Вержиния Петкова

от
Благовест Асенов

На втория фестивален ден от програмата на „Михаил Лъкатник“ през Ямбол премина приказен веселопед. Актьорът и режисьор Петромил Денев от Куклен театър „Мале – Мале“ – София спря своя весел велосипед пред културно-историческия паметник Безистена в ранния предиобед, като по-късно през деня очевидци дават показания, че приказното превозно средство се е застопорило и напред градския парк. При всички положения то е донесло много усмивки на случайните минувачи именно заради ценния си товар – големия сандък с приказни изненади.

Събралото се множество от деца тръпне от нетърпение да разбере какво съдържа голямата дървена кутия. Денев не губи време и след запознанството си с младата публика и интродукционната песничка на „Мале – мале“ се захваща със задаването на въпроси: Как започват всички приказки? Какви герои има в тях? След като бъдат уточнени отговорите, от сандъка започват да се появяват малки марионетни кукли, които актьорът представя на зрителите. Тъй като се оказва, че в тази приказка има принц, принцеса, вещица, но и вретено, то става ясно, че сюжетът на „Спящата

красавица“ ще се пренесе в кутията върху велосипеда. Развива се познатата история за царя, който вдигнал голямо тържество в чест на новородената си дъщеря. Монархът официално се представя пред малките зрители, а актьорът ги подканя да му поднесат поздрав за раждането на неговото отроче. Разбира се, Злата вещица проваля орисията на трите добри феи, като проклена момичето да заспи вечен сън, след като се убоде на вретено. Всички кукли са водени от Денев, който ги позиционира в пространството на кутията, представляваща интериор на кралския замък. Когато злополучното убождане действително застига принцесата, замъкът потъва в летаргичен сън благодарение на заплетена мрежа, която символизира магически растителен плет. В крайна сметка обаче идва ред и на класическия щастлив завършек с храбрия принц, който спасява спящата красавица с помощта на целувка.

Със своята интерактивност и простодушна ведрина лесноподвижният спектакъл на „Мале – мале“ внесе необходимото улично настроение и цвят в град Ямбол, но и ангажира любопитството на своите зрители.

Куклен театър „Дедоран“ -
Хасково

Авторски моноспектакъл на
Янко Митев

Сценография и кукли:
Емелияна Андреева - Тотева
Музика: Веселин Койчев
Участва: Янко Митев

от
Мария Ибришимова

Джаф и пустинята

Куче в пустиня? Да, правилно прочетохте. Все пак в детските приказки и кукления театър всичко е възможно. Авторският моноспектакъл „Джаф и пустинята“ на куклен театър „ДЕДОРАН“ – Хасково е още едно ярко попълнение в програмата, което попада в графата уличен куклен театър. Само с един сандък, две марионетни кукли и, разбира се, щедра доза въображение и артистичност актьорът Янко Митев успява да ни пренесе далеч на юг – в самото сърце на пустинята Сахара.

Само минути след началото на представлението пространството пред Безистена на ул. „Георги Раковски“ се превърна в дюни с горещ пясък, а малките зрители от деца се превъплътиха в камилчета – но най-вече във верни спътници на главния герой кученцето Джаф и неговия стопанин обаятелния дядо Приказко. Тяхното приключение бе изпълнено с песни, танци и закачливи диалози, които неусетно увлякоха публиката да стане част от историята.

Дядо Приказко влезе в ролята на своеобразен бедуин и с непринудено чувство за хумор поведе „кербана“ към следващото предизвикателство. Когато в далечината отекна кръвожаден лъвски

рев, децата се разпръснаха във всички посоки, пищейки, но скоро опасността се превърна в още една възможност за проява на смелост и съпричастност. Лъвът се оказа с трънче в лапата, а благодарение на малките герои и тяхната бърза реакция царят на животните бе спасен. Усмивките не слизаха от лицата им, а аплодисментите огласяха „пустинята“.

Представлението успява да задържи вниманието на най-малките с интерактивните си елементи и майсторското водене на куклите, но истинската магия идва от харизмата на Янко Митев. С неподправеност, топло присъствие и игривост той лесно печели доверието на децата, превръщайки ги в съучастници в своето пътуване. Неговото обаяние създава усещане за близост – сякаш всеки зрител е част от една голяма приказна дружина, която заедно преодолява препятствия и споделя радостта от приключението.

За децата „Джаф и пустинята“ бе не просто спектакъл, а истинска мисия в далечна земя, а за възрастните – напомняне, че с малко фантазия дори градските улици могат да се превърнат в безкрайни пясъчни хоризонти.

Съорганизатори на фестивала:

- ☀ Министерство на културата
- ☀ Община Ямбол
- ☀ Община Тунджа
- ☀ Съюз на артистите в България
- ☀ Дружество на писателите

Спонсори на фестивала:

- ☀ Овергаз - София - г-н Сашо Дончев
- ☀ Кронос Биотоп ООД
- ☀ Палфингер продукционстехник България ЕООД
- ☀ Миролио ЕАД - Гаetano Римини
- ☀ Нина ЕООД - Ямбол - г-жа Веска Петрова
- ☀ Технострой инженеринг - г-н Стоян Проданов
- ☀ Виена стил - г-жа Нина Божилова
- ☀ Репродуктор по свиневъдство - с. Калчево - г-жа Галя Бъчварова
- ☀ Месокомбинат Бай Течо ООД - Ямбол
- ☀ Диди ООД
- ☀ Български йогурт - г-н Петър Личев
- ☀ Вила Ямбол - г-н Красимир Аврамов
- ☀ Механа "Странджата" - г-жа Елена Иванова
- ☀ Тервел Груп - Тракийски хляб
- ☀ Тунджа-турист - г-н Николай Николов
- ☀ Кара - г-жа Катя Георгиева
- ☀ Магнолия ООД - г-жа Марина Иванова

Медийни партньори:

- ☀ Българска национална телевизия
- ☀ Българско национално радио
- ☀ Българска телеграфна агенция

Фестивалния бюлетин за вас с удоволствие подготвиха:

Мария
Ибришимова

Благовест
Асенов

Яна
Алексиева

Симеон
Цончев

Светла
Алексиева